

ВИЩИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

17 лютого 2016 року

Справа № 910/11826/15

Вищий господарський суд України у складі колегії суддів:

головуючого: Черкащенко М.М.
суддів: Несветової Н.М. (доповідач)
Вовка І.В.

розглянувши касаційну

скаргу Фонду державного майна України
на ухвалу господарського суду міста Києва від 28.07.2015
та постанову Київського апеляційного господарського суду від 09.11.2015
у справі № 910/11826/15

за позовом Фонду державного майна України
до Торгово-промислової палати України

третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача:

товариство з обмеженою відповідальністю "Пан Україн"
про визнання недійсним та скасування сертифікату

за участю представників сторін:

від позивача: Лисий В.І. – за довіреністю;

від відповідача: Качан Т.В. – за довіреністю;

від третьої особи: Осадчий П.М. – за довіреністю.

ВСТАНОВИВ:

Фонд державного майна України звернувся до Господарського суду міста Києва з позовом до Торгово-промислової палати України про визнання недійсним та скасування сертифікату від 13.10.2014 №892.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 28.07.2015, залишеною без змін постановою Київського апеляційного господарського суду від 09.11.2015 припинено провадження у справі № 910/11826/15.

Не погоджуючись з прийнятими рішеннями, позивач звернувся до Вищого господарського суду України з касаційною скаргою, в якій, посилаючись на неправильне застосування судами норм матеріального та процесуального права, просить постанову Київського апеляційного господарського суду від 09.11.2015 та ухвалу господарського суду міста Києва від 28.07.2015 скасувати, справу направити на розгляд до місцевого господарського суду.

Колегія суддів, беручи до уваги межі перегляду справи у касаційній інстанції, обговоривши доводи касаційної скарги, проаналізувавши на підставі фактичних обставин справи застосування попередніми судовими інстанціями норм матеріального та процесуального права при ухваленні зазначених судових рішень, вважає, що касаційна скарга не підлягає задоволенню, виходячи з наступного.

22 580 02 16

*28*4918796*1*0*

Як встановлено судами попередніх інстанцій, 20.08.2004 між Фондом майна Автономної Республіки Крим (орендодавець) та Товариством з обмеженою відповідальністю "Пан-Україн" (орендар) укладено договір оренди цілісного майнового комплексу державного підприємства Міністерства оборони України "Центральна військова туристична база "Кічкіне", розташованого за адресою: Автономна Республіка Крим, м. Ялта, смт. Лівадія, п/в Лівадія-1, зареєстрований у реєстрі за №1041.

08.09.2005 між орендодавцем та орендарем укладено додаткову угоду, якою внесено в договір зміни та викладено п.10.1 у наступній редакції "Згідно із техніко-економічним обґрунтуванням строку оренди цілісного майнового комплексу державного підприємства Міністерства оборони України "Центральна військова туристична база "Кічкіне" (із змінами), цей договір укладено строком на 20 років, що діє з 20.08.2004 до 19.08.2024 включно.

13.10.2014 Торгово-промисловою палатою України, розглянувши звернення Товариства з обмеженою відповідальністю "Пан Україн" від 02.10.2014 №52, видано сертифікат про форс-мажорні обставини №892, яким підтверджено, що події на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь є форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) за договором. Початок дії обставин форс-мажору (обставин непереборної сили) – 27.02.2014. Дату закінчення терміну дії форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) на момент видачі цього сертифіката встановити неможливо.

Відповідно до ст. 1 Закону України "Про торгово-промислові палати в Україні" торгово-промислова палата є недержавною неприбутковою самоврядною організацією, яка об'єднує юридичних осіб, які створені і діють відповідно до законодавства України, та громадян України, зареєстрованих як підприємці, та їх об'єднання.

Як роз'яснило Міністерство юстиції України в листі від 30.05.2014 №6602-0-2-14/8.1 торгово-промислова палата (далі – ТПП) засвідчує форс-мажорні обставини відповідно до умов договорів (контрактів) на підставі чинного законодавства України, Методики про порядок засвідчення Торгово-промисловою палатою України форс-мажорних обставин.

До ТПП зацікавлена сторона договору (контракту) подає письмову заяву, підписану її керівником. Заява прописується у довільній формі. В заяві вказуються початок виникнення подій (які віднесені в контракті/договорі до форс-мажорних обставин), період дії цих обставин та їх наслідки. Також у заяві вказується, які зобов'язання за договором не можуть бути виконані внаслідок настання форс-мажорних обставин, та контактна інформація для зворотного зв'язку.

За результатами розгляду документів ТПП видає сертифікат (висновок) про форс-мажорні обставини. Сертифікат (висновок) про форс-мажорні обставини – це документ установленної форми, який є підтвердженням настання форс-мажорних обставин на території України, виданий ТПП згідно з нормами чинного законодавства.

Отже, суди правомірно вказали, що сертифікат засвідчує існування форс-мажорних обставин, якими в розумінні ст.ст. 14-1 Закону України "Про торгово-промислові палати в Україні", п.п. 3.1, 6.2, 6.4 Регламенту є обставини, що унеможливають виконання певного зобов'язання.

Згідно зі ст. 1 ГПК України підприємства, установи, організації, інші юридичні особи (у тому числі іноземні), громадяни, які здійснюють підприємницьку діяльність без створення юридичної особи і в установленому порядку набули статусу суб'єкта підприємницької діяльності, мають право звертатися до господарського суду згідно з встановленою підвідомчістю господарських справ за захистом своїх порушених або оспорюваних прав і охоронюваних законом інтересів, а також для вжиття передбачених цим Кодексом заходів, спрямованих на запобігання правопорушенням. У випадках, передбачених законодавчими актами України, до господарського суду мають право також звертатися державні та інші органи, фізичні особи, що не є суб'єктами підприємницької діяльності.

Перелік категорій справ, які підвідомчі господарським судам наведено у ст. 2 ГПК України, частиною першою якої визначено, що господарським судам підвідомчі, зокрема,

справи у спорах, що виникають при укладанні, зміні, розірванні і виконанні господарських договорів та з інших підстав.

Таким чином, відповідно до вимог ст.ст. 1, 4-1, 12 ГПК України господарські суди розглядають справи в порядку позовного провадження, коли склад учасників спору відповідає положенням статті 1 ГПК України, а правовідносини, з яких виник спір, мають господарський характер.

Враховуючи викладене, колегія суддів вважає правомірним висновок судів попередніх інстанцій про припинення провадження на підставі п. 1 ч. 1 ст. 80 ГПК України, з огляду на те, що сертифікат про форс-мажорні обставини не є актом державного чи іншого органу, який може бути предметом оскарження в господарському суді, оскільки такий сертифікат не є актом, який сам по собі тягне за собою виникнення, зміну, припинення прав та обов'язків у будь-яких сторін, породження певних правових наслідків. Сертифікат, дійсність якого оспорується скажником, не спрямований на регулювання суспільних відносин і не має обов'язкового характеру для суб'єктів таких відносин.

Відповідно до ст. 111⁷ Господарського процесуального кодексу України, переглядаючи у касаційному порядку судові рішення, касаційна інстанція на підставі встановлених фактичних обставин справи перевіряє застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права.

Касаційна інстанція не має права встановлювати або вважати доведеними обставини, що не були встановлені у рішенні або постанові господарського суду чи відхилені ним, вирішувати питання про достовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими, збирати нові докази або додатково перевіряти докази.

Доводи касаційної скарги не спростовують висновків судів попередніх інстанцій та не впливають на них, а тому підстави для її задоволення і скасування постанови Київського апеляційного господарського суду від 09.11.2015 року та ухвали господарського суду міста Києва від 28.07.2015 року, що ухвалені з правильним застосуванням норм матеріального права та дотриманням норм процесуального законодавства, відсутні.

Керуючись статтями 111⁵, 111⁷, 111⁹, 111¹¹ Господарського процесуального кодексу України, суд –

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу Фонду державного майна України залишити без задоволення.

Постанову Київського апеляційного господарського суду від 09.11.2015 року та ухвалу господарського суду міста Києва від 28.07.2015 року у справі №910/11826/15 залишити без змін.

Головуючий

М.М. Черкашенко

Судді

Н.М. Несвстова

І.В. Вовк

С.С. Черкашенко
Н.М. Несвстова

